

ΣΚΙΕΣ ΤΟΥ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΥ

Σκιές του Φθινοπώρου

Μια συλλογή διηγημάτων όπου το φως και το σκοτάδι συνυπάρχουν, όπως οι τελευταίες μέρες του φθινοπώρου πριν τον χειμώνα. Οι συγγραφείς του σεμιναρίου Δημιουργικής Γραφής για Προχωρημένους υφαίνουν 11 ιστορίες που μιλούν για απώλεια, εσωτερικές μάχες, λύτρωση και σιωπηλές μεταμορφώσεις. Κάθε κείμενο, μια σκιά στο φως της ψυχής, κάθε λέξη ένα φύλλο που πέφτει, αφήνοντας πίσω του την ουσία του ανθρώπου.

Περιεχόμενα:

Ένα επικίνδυνο μέρος - Μητσιάλη Εύα

Το σημάδι - Παπαγιάννη Κατερίνα

Κάιν - Αντωνιάδου Ελένη

Βαθιά πληγή - Βαλίνα Θέμελη

Ο φάρος - Γεωργιάδου Εύη

Καλύτερα να μην μάθεις ποτέ - Αντέλλης Ιωάννης

Ο ένοχος - Ιωαννίδου Όλγα

Μια ασυνήθιστη ψυχική κατάσταση - Κόντας Βασίλειος

Παρασκιές - Μπάμπαλης Λάμπρος

Το αίνιγμα στον καθρέφτη - Μπούλακας Χρήστος

Το γραμματόσημο - Φαίη Ορφανίδου

ΜΗΤΣΙΑΛΗ ΕΥΑ

Ένα Επικίνδυνο Μέρος

Το σκοτάδι είναι ένα επικίνδυνο μέρος. Δημιουργεί τις καλύτερες κρυψώνες για πράγματα που θέλουν να μείνουν μακριά από τα μάτια των ανθρώπων. Προσφέρει κάλυψη και άμυνα στους χειρότερους φόβους μικρών και μεγάλων. Μέσα σε αυτό γεννιούνται και πεθαίνουν ιδέες και πλάσματα που κανένας λογικός άνθρωπος δεν θα μπορούσε να περιγράψει. Ένα από αυτά είμαι κι εγώ.

Δεν έχω βγει ποτέ μου στο φως. Το πιο φωτεινό μέρος στο οποίο έχω βρεθεί ήταν ένα υπόγειο κελάρι με μια λάμπα λαδιού να τρεμοπαιζει σε μια γωνιά, έτοιμη να σβήσει.

Κοιτώντας γύρω μου προσπάθησα πολύ να καταλάβω τι είναι αυτό που κάνει τους ανθρώπους να αγαπούν το φως, αλλά δεν τα κατάφερα. Όλα αυτά τα χρόνια που τα πόδια μου περπατάνε σε αυτή τη γη, το σκοτάδι ήταν η καλύτερη μου συντροφιά. Ένα μέρος που προκαλεί φόβο και ανησυχία σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο, για μένα είναι το σπίτι μου. Εδώ υπάρχω, εδώ κινούμαι.

Το σκοτάδι κάνει τα πάντα να φαίνονται πιο όμορφα, πιο νεκρά. Όλα τα χρώματα που οι άνθρωποι τόσο λατρεύουν, στο σκοτάδι γίνονται μαύρα. Όταν ο γαλάζιος ουρανός μαυρίσει με την εμφάνιση του φεγγαριού, όλα ησυχάζουν. Οι δρόμοι ερημώνουν, τα παράθυρα κλείνουν, οι πόρτες κλειδώνουν. Τότε έρχεται η σειρά μας να εμφανιστούμε. Εμείς που σας τρομάζουμε τόσο που τρέχετε μακριά μας, γεμίζουμε τους δρόμους έξω από τα σπίτια σας. Χορεύουμε στα πλακόστρωτα σοκάκια σας και γελάμε με την ελευθερία μας και το πόσο μας φοβάστε. Γελάμε με τα σκεπασμένα σας κορμιά που δεν ξέρουν ότι τους περιμένουν εφιάλτες. Γελάμε που πέσατε για ύπνο νομίζοντας πως η αποψινή νύχτα θα είναι σαν όλες τις άλλες, όμορφη και ήσυχη.

Ξέρουμε ότι μας φοβάστε. Ξέρουμε πώς ό,τι και να κάνετε, τα σπίτια σας κι εσείς οι ίδιοι μας ανήκετε. Γιατί είμαστε το σκοτάδι. Και το σκοτάδι είναι το μόνο πράγμα που υπάρχει παντού και θα συνεχίσει να υπάρχει. Όσο φως κι αν προσπαθήσετε να φέρετε, κάποια στιγμή θα το κλέψει το σκοτάδι. Το σκοτάδι σάς μπερδεύει ενώ εμάς είναι ο κόσμος μας. Χάνετε το δρόμο σας εύκολα στο σκοτάδι χωρίς να καταλαβαίνετε ότι με κάθε λάθος βήμα που κάνετε έρχεστε λίγο πιο κοντά σε εμάς.

Αρχίζει να σας αρέσει κι εσάς το σκοτάδι, κάποιοι το προτιμάτε. Το χρησιμοποιείτε για να καλύψετε τις αμαρτίες και τα εγκλήματα σας. Μια άπιστη σύζυγος που κινείται στις σκιές για να γλιτώσει τα αδιάκριτα βλέμματα. Ένας στυγερός δολοφόνος που την ακολουθεί. Κι εμείς σας παρατηρούμε από μακριά και περιμένουμε. Περιμένουμε τη στιγμή που άλλος ένας από εσάς θα περάσει από το φως στο σκοτάδι και θα γίνει ένας από εμάς. Όσο περνάνε τα χρόνια, τόσο περισσότεροι γινόμαστε. Είμαστε πια τόσοι πολλοί που γεμίζουμε τους εφιάλτες και τα παραληρήματα σας.

Κάποιοι μας λένε στοιχειά, άλλοι φαντάσματα. Μα όσο κι αν νομίζετε ότι με το να μας δίνετε ονόματα, μας καταλαβαίνετε και έτσι μπορείτε να μας νικήσετε, εμείς μένουμε πάντα εδώ. Προσπαθείτε να μας νικήσετε εδώ και αιώνες, χωρίς να τα έχετε καταφέρει ούτε μια φορά. Γιατί είμαστε το σκοτάδι, και το σκοτάδι υπάρχει πάντα όσο κι αν παλέψεις να το διώξεις.

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Το Σημάδι

Η Κάτια σηκώθηκε νωρίς, όπως κάθε μέρα. Άνοιξε τα παντζούρια και κοίταξε τον ουρανό. «Σήμερα ίσως...» ψιθύρισε. Δεν ήξερε τι ακριβώς περίμενε. Ίσως ένα τηλεφώνημα. Ίσως κάποιο γράμμα. Ίσως μια ξαφνική αίσθηση πως τώρα ξεκινάει κάτι.

Ποτέ δεν άνοιγε το ημερολόγιο της ημέρας χωρίς να κοιτάξει αν η ημερομηνία “λέει” κάτι. Αν ο αριθμός ήταν ζυγός, πίστευε ότι υπήρχε πιθανότητα αλλαγής. Αν ο ήλιος έμπαινε από αριστερά, θα ήταν μια μέρα που κάτι θα άλλαζε. Αν η σκυλίτσα της, η Πρίτυ, καθόταν με την πλάτη της στον καθρέφτη, τότε – οπωσδήποτε κάτι σπουδαίο ερχόταν.

Μάζευε σημάδια. Όχι με μανία. Με μια ήσυχη, σχεδόν ποιητική προσήλωση. Μια στάμπα πάνω στο φλιτζάνι του καφέ. Ένα παρατημένο βιβλίο στο παγκάκι του πάρκου. Μια κουβέντα στον αέρα, σαν να ειπώθηκε για εκείνη. Μια φράση στο ραδιόφωνο που τη διαπερνούσε χωρίς λόγο.

Έλεγε πως όταν έρθει το σωστό σημάδι, θα το καταλάβει. Κι έπειτα όλα θα πάρουν τον δρόμο τους.

Όμως η ζωή της κυλούσε επίπεδη, σιωπηλή, χωρίς κανένα ρήγμα. Στη δουλειά — μια μικρή θέση σε γραφείο μεταφορών — δεν άλλαζε τίποτα. Οι φίλοι της είχαν αρχίσει να χάνονται. Όχι από κακία, αλλά από εκείνη την ήσυχη αδρανοποίηση που φθείρει τις ανθρώπινες σχέσεις, σαν την υγρασία στους τοίχους.

Ήξερε πως ήθελε αγάπη. Ή έστω έρωτα. Ή πάθος. Αλλά δεν πήγαινε πουθενά. Δεν μιλούσε σε κανέναν. Δεν άλλαζε διαδρομή. Δεν έμπαινε ποτέ σε χώρους καινούργιους. Έλεγε πως όταν το σωστό πρόσωπο φανεί, θα της στείλει κάποιο σημάδι. Μια λέξη, ένα βλέμμα, μια σύμπτωση.

Ήθελε να γράψει. Κρατούσε σημειώσεις, αλλά ποτέ δεν ξεκινούσε τίποτα. Περίμενε τη “στιγμή” που θα γίνει ποτάμι και θα την πάρει μακριά. Περίμενε ένα γράμμα από έναν εκδότη που δεν ήξερε την ύπαρξή της. Ένα email, που δεν είχε στείλει ποτέ. Κάποιον να της πει: «Εσύ έχεις ταλέντο».

Κάθε βράδυ, καθώς καθόταν στον καναπέ της, αναρωτιόταν αν είχε χάσει ήδη τα σημάδια. Μήπως τα είχε δει και τα άφησε να περάσουν. Ίσως το βλέμμα εκείνου του άντρα στο λεωφορείο πριν δυο χρόνια. Ίσως η φωνή μιας δασκάλας παλιά, που της είπε “έχεις κάτι ξεχωριστό”. Ίσως η φίλη που της πρότεινε να πάνε μαζί σε μαθήματα φωτογραφίας. Δεν πήγε ποτέ.

Μια νύχτα, καθώς η βροχή έπεφτε αργά στα τζάμια και η Πρίτυ κοιμόταν στα πόδια της, άνοιξε ένα παλιό κουτί από χαρτόνι. Εκεί μέσα φύλαγε μικρές αποδείξεις της αναμονής της. Ένα πέταλο από παιδική ηλικία. Ένα σπирτόκουτο από το καφέ όπου ένιωσε πως «κάτι ίσως αρχίζει». Μια παλιά κάρτα ταρώ που είχε τραβήξει τυχαία — “Οι Εραστές”.

Έμεινε για λίγο έτσι, με το κουτί ανοιχτό. Και τότε, συνέβη κάτι ανεπαίσθητο.

Δεν ήταν φως ούτε ήχος. Ήταν μια στροφή μέσα της. Σαν να έλεγε σιωπηλά:

«Ίσως το σημάδι να μην έρθει ποτέ. Ή ίσως το σημάδι να είμαι εγώ η ίδια».

Σηκώθηκε και κάθισε στο τραπέζι της κουζίνας. Άνοιξε το τετράδιο και άρχισε να γράφει. Όχι για κάποιον άλλον. Όχι για να τυπωθεί. Για εκείνη. Για να πει: άρχισα.

Η Πρίτυ σηκώθηκε κι έκατσε απέναντί της. Και στον τοίχο πίσω από την καρέκλα, μια ακτίνα φεγγαριού πέρασε και στάθηκε για λίγο.

Οι πρώτες λέξεις που έγραψε η Κάτια εκείνο το βράδυ ήταν αδέξιες, σαν κάποιος που ξαναμαθαίνει να περπατά. Δεν ήξερε τι έλεγε — απλώς έγραφε. Όχι για να βρει απαντήσεις, αλλά για να μη σιωπά άλλο.

Την επόμενη μέρα, στο μετρό, αντί να βάλει ακουστικά, άρχισε να παρατηρεί τους ανθρώπους. Κάποιος διάβαζε ένα βιβλίο του Έσσε. Κάποια κρατούσε μια βαλίτσα γεμάτη αυτοκόλλητα. Ένιωσε μια δόνηση μέσα της: όλοι κουβαλούν κάτι.

Δεν το είχε ξανακάνει: μπήκε στο βιβλιοπωλείο δίπλα στη δουλειά και ρώτησε για μαθήματα δημιουργικής γραφής. Δεν είχε αποφασίσει ακόμα να πάει, αλλά είχε ρωτήσει.

Αυτή ήταν η πρώτη της νίκη.

Άρχισε να πηγαίνει βόλτα σε διαφορετικούς δρόμους. Μία φορά μπήκε σε μια γκαλερί όπου δεν καταλάβαινε τίποτα από τα έργα. Όμως ένα κομμάτι από μέταλλο που έμοιαζε με ανεστραμμένο πουλί την έκανε να κλάψει. Δεν ήξερε γιατί. Έμεινε εκεί, ακίνητη. Ίσως και αυτό να ήταν ένα σημάδι. Αλλά αυτή τη φορά, ήταν εκεί να το συναντήσει.

Δεν έγινε άλλη. Ήταν ακόμα ήσυχη, μοναχική. Όμως άρχισε να λέει “ναι” σε πράγματα μικρά. Να δοκιμάζει. Να γράφει κάθε μέρα λίγο. Να τηλεφωνήσει σε εκείνη τη φίλη που είχε χρόνια να δει. Να πει “θέλω να σε ξαναγνωρίσω”.

Ένα απόγευμα έβαλε κόκκινο κραγιόν. Πρώτη φορά μετά από χρόνια. Κανείς δεν της είπε τίποτα. Αλλά στον καθρέφτη του ασανσέρ, ένιωσε όμορφη — και παρούσα.

ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ ΕΛΕΝΗ

Κάιν

«Γιατί έχεις ανάψει από θυμό και γιατί κατσούφιασε η όψη σου; Αν στραφείς στο να κάνεις το καλό, δεν θα υπάρξει εξύψωση; Αλλά αν δεν στραφείς στο να κάνεις το καλό, η αμαρτία κάθετα συσπειρωμένη στην είσοδο, και εσένα λαχταράει· και εσύ θα της επιβληθείς άραγε;»

Γένεση, 4:6-7

Με λένε Κάιν. Ήταν ιδέα της μητέρας που, μόλις γεννήθηκα, αποφάσισε ότι καταλληλότερο όνομα από αυτό δεν υπήρχε για μένα. Κι αυτό γιατί το πρόσωπό μου ήταν χαραγμένο με ένα σημάδι που αν μη τι άλλο αυτό τής θύμιζε. Ήταν μια σκούρα μαβιά ουλή σαν μαχαίρι που στο κέντρο της άνοιγε σαν ρόμβος και έπιανε διαγώνια από το μέτωπο μέχρι σχεδόν το μέσον της μύτης κάτω από την αρχή του ματιού μου. Ο πατέρας πάνιασε όταν με είδε. Λίγο καιρό μετά, μας παράτησε. Η μητέρα στάθηκε δίπλα μου. Έλεγε ότι δεν πειράζει που γεννήθηκα με αυτό. Καλύτερα θα ήταν να έχω ένα χέρι ή ένα πόδι ή να είμαι τυφλός; Κάποια βράδια όμως την άκουγα που έκλαιγε μοναχή της στο κουζινάκι δίπλα από το σαλόνι του δωματίου που νοικιάζαμε.

Το δωμάτιό μας ήταν πολύ μικρό. Η μητέρα κοιμόταν από τη μια μεριά του κρεβατιού κι εγώ από την άλλη με το πρόσωπό μου να κοιτάζει τα πόδια της και αυτή τα δικά μου.

“Μάνα, μήπως δε θες να με αντικρίζεις και κοιμόμαστε έτσι;”, τη ρώτησα μια μέρα.

Αυτή γέλασε. Δε μου απάντησε όμως. Και μ’ έτρωγε αυτή η σκέψη μέχρι που πέθανε. Καμιά φορά κοιτάζω τη φωτογραφία της στο περβάζι κάτω από το παράθυρο του δωματίου μας και τη ρωτάω.

“Μάνα, μήπως δεν ήθελες να με αντικρίζεις πια και με άφησες;”

Μα η μητέρα δεν απαντάει.

Με θύμωνε όταν δεν απαντούσε.

Όταν γύρισα πρώτη φορά από το σχολείο με τον έλεγχό μου ΟΛΑ ΑΡΙΣΤΑ, ήμουν τόσο χαρούμενος. Χοροπηδούσα μέχρι να φτάσω σπίτι. Η μητέρα με είδε από το παράθυρο του ορόφου μας και κατέβηκε να με βρει.

“Κοίτα, μάνα!”, της φώναζα κουνώντας το χαρτί.

Η μητέρα δεν απάντησε, μα με σφιχταγκάλιασε.

Όταν έπιασα την πρώτη μου δουλειά, γύρισα ενθουσιασμένος στο σπίτι. Η μητέρα καθόταν στο σαλόνι με δυο άλλες ενοίκους. Μόλις με είδαν απέστρεψαν το βλέμμα τους, μα η μητέρα σηκώθηκε γρήγορα και με ανέβασε πάνω στην κάμαρά μας. Μου έπιασε τα χέρια.

“Είσαι σίγουρος;”, με ρώτησε.

“Ναι”, της είπα. “Θα δουλεύω στο προαύλιο πίσω, θα φτιάχνω τον κήπο”.

Η μητέρα δε μίλησε, μα χαμογέλασε.

“Δε χαίρεσαι, μάνα;”, τη ρώτησα.

Δε μου απάντησε, μα χάιδεψε το πρόσωπό μου.

Όταν της είπα πως ερωτεύτηκα την κόρη του πάστορα και πως κι εκείνη έδειχνε να με αγαπάει κι ας είχα το σημάδι, πάλι δεν είπε τίποτα. Μόνο δάκρυσε και με φίλησε στο μέτωπο.

Καμιά φορά κοιτάζω τη φωτογραφία της στο περβάζι κάτω από το παράθυρο του δωματίου μας και τη ρωτάω.

“Μάνα, μήπως δεν ήθελες να με αντικρίζεις πια και με άφησες;”

Όσπου μια μέρα η μητέρα απάντησε.

“Κάιν, δε σε άφησα. Εσύ με άφησες. Όταν οι βαθμοί σου ήταν κακοί, μου όρμησες και είπες ότι δε θα ξαναπάς στο σχολείο. Όταν δε σε δέχτηκαν στη δουλειά, μου όρμησες και είπες ότι δε θα ξαναπροσπαθήσεις να δουλέψεις. Όταν η κοπέλα που αγάπησες αρνήθηκε τον έρωτά σου, μου όρμησες και είπες πως καμιά δε θα σε αγαπούσε ποτέ έτσι όπως είχες το σημάδι. Όταν θύμωσες που σε έφερα στη ζωή και δε σε σκότωσα όσο ακόμα ήσουν μωρό, μου όρμησες. Μα εγώ δε σε άφησα, Κάιν. Ο θυμός σου ήταν μεγαλύτερος από κάθε τι. Δε σε άφησα, Κάιν. Η οργή σου σε έκανε να μη βλέπεις καθαρά. Δε σε άφησα, Κάιν. Όταν έπιασες το μαχαίρι να με χτυπήσεις, ήμουν εκεί. Εσύ με άφησες. Με άφησες να στέκομαι αναίσθητη στην κάμαρά μας. Μέσα στο κόκκινο αίμα που σιγά σιγά πήρε χρώμα μαβί σαν το σημάδι στο πρόσωπό σου. Δε σε άφησα, Κάιν.

ΒΑΛΙΝΑ ΘΕΜΕΛΗ

Βαθιά Πληγή

Εύπνησε πάλι μαύρα μεσάνυχτα... Τί την ένοιαζε πια; Τί κι αν είχε κάνει την νύχτα μέρα; Τί κι αν έτρωγε όποτε (και αν) θυμόταν; Τί κι αν φορούσε τις ίδιες πιτζάμες εβδομάδες ολόκληρες; Τί κι αν βούλιαζε κάθε μέρα και πιο πολύ στην ανυπαρξία της; Ποιος νοιαζόταν; Όλοι όσοι θα μπορούσαν να νοιαστούν χάθηκαν πριν από χρόνια, εκείνη την τραγική βραδιά του μοιραίου δυστυχήματος. Θολές εικόνες όλοι τους πια. Τί ήθελε και τα θυμόταν κάθε που άνοιγε τα μάτια της; Έπρεπε να ξεχάσει! Όχι γιατί έτσι θα προχωρούσε και θα ζούσε μια φυσιολογική ζωή, αλλά γιατί μόνο έτσι θα σταματούσε να πονάει.

Η κατάθλιψη της βαριά και μη αναστρέψιμη καθώς μέρα με την μέρα έπαυε να υπάρχει στο μυαλό της έστω και μια ικμάδα ανάκαμψης. Μόνο χειροτέρευε κι είχε μάθει να ζει με αυτό. Άπλωσε το χέρι της πάνω στο κομοδίνο της ψαχουλεύοντας τα χαπάκια της. Καλύτερα να πάρει ένα δυο και να ξανακοιμηθεί. Προτιμότερος ο λήθαργος. Όχι ότι κι εκεί έβρισκε ηρεμία. Στα όνειρα της έτσι κι αλλιώς μόνο αυτή η βραδιά αναδυόταν, κάθε φορά και πιο σκληρή.

Έπιασε τα χάλια στα χέρια της κι έκανε να ανοίξει το κουτί, όταν δίπλα της ακούστηκε κάποια να την «φωνάζει»... Γύρισε και κοίταξε την κάποτε αγαπημένη της φωτογραφική μηχανή. Την κουβαλούσε παντού μαζί της από την ημέρα που την απέκτησε. Φωτογράφιζε τα πάντα και μετά γυρνούσε στο σπίτι της και κοιτώντας τις εικόνες στην μικρή της οθόνη ξεκαθάριζε ποιες θα κρατούσε και ποιες θα διέγραφε.

«Άνοιξέ με, να δεις τι ωραία περνούσες κάποτε», άκουσε τη φωνούλα που έβγαινε από τη φωτογραφική μηχανή, «ίσως να υπάρχει ακόμα ελπίδα για σένα».

Την πήρε με δισταγμό στα χέρια της και την ενεργοποίησε. Μπροστά της άρχισαν να ξεχύνονται μία προς μία φωτογραφίες μιας ζωής που πλέον δεν ήταν σίγουρη αν ήταν η δική της ή κάποιας άλλης που της έμοιαζε. Μιας ζωής πολύχρωμης, σε αντίθεση με την ασπρόμαυρη που βίωνε τώρα. Δεν τις θυμόταν όλες αυτές τις εικόνες που ξεδιπλώνονταν μπροστά στα μάτια της. Πάλευε να επαναφέρει στην μνήμη της αναμνήσεις σβησμένες, ακόμα κι ανύπαρκτες, από χρόνια πριν.

Στάθηκε σε μία από κάποια γενέθλιά της, ήταν όμως τραβηγμένη από πολύ μακριά για να μπορέσει να ξεκαθαρίσει λεπτομέρειες κι άτομα που απεικονίζονταν. Το μόνο που έβλεπε ξεκάθαρα ήταν ότι υπήρχαν δύο τούρτες πάνω στο τραπέζι. Προχώρησε στην επόμενη μήπως λύσει τις απορίες της, αλλά ούτε από αυτή πήρε απαντήσεις. Αυτή που ακολουθούσε, την απαθανάτιζε να χορεύει με ανθρώπους που αυτή την στιγμή δεν τις θύμιζαν και πολλά. Απροσδιόριστες μνήμες από εκείνη την ημέρα της ήρθαν στο μυαλό. Ήταν χαρούμενη, φορούσε ωραία ρούχα, η μουσική έπαιζε δυνατά, είχε φίλους, έκανε πάρτι σε κάποιο μαγαζί για τον ένα χρόνο που προστέθηκε στην ζωή της, υπήρχε ένα τραπέζι γεμάτο δώρα κι όλοι τής εύχονταν να ζήσει και χρόνια πολλά και μετά όλα σκοτείνιασαν... Θυμήθηκε να είναι δυστυχισμένη και μαυροφορεμένη, η μουσική που άκουγε ήταν από πένθιμες καμπάνες, ο κόσμος πολύς στην εκκλησία και το τραπέζι αυτή τη φορά είχε επάνω του τα σημαντικότερα δώρα της ζωής της: τις φωτογραφίες των αγαπημένων

της που χάθηκαν κι όλοι τις εύχονταν να ζήσει και να τους θυμάται.

Άρπαξε τα χάπια κι έβαλε τέσσερα στο στόμα της καταπίνοντας τα με το σάλιο της. Τα χέρια της έτρεμαν, τα μάτια της ήταν πιο θολά κι από το μυαλό της με τα δάκρυα που χύνονταν ανεξέλεγκτα. Δεν ήξερε αν ήθελε να πάει στην επόμενη φωτογραφία, αλλά η φωνούλα την πρόσταξε να συνεχίσει. «Πήγαινε και στις επόμενες να θυμηθείς πόσο όμορφα ήταν όλα, μπορείς να ξαναγίνεις αυτή που ήσουν».

Στην επόμενη ήταν ξαπλωμένη ανάσκελα σε κάποια παραλία, πάνω σε μία ψάθα με μια κοπέλα δίπλα της. Φορούσαν τα ίδια μαγιό κι είχαν τα ίδια καπέλα πάνω στα πρόσωπα τους για να μη τις ενοχλεί ο ήλιος. Ποια ήταν αυτή η κοπέλα, αναρωτήθηκε σκουπίζοντας τα δάκρυα της. Φαίνεται πως ήμασταν δεμένες, αλλά γιατί είναι τόσο θολή; Η καρδιά της χτυπούσε γρήγορα και τα μάτια της άρχισαν να την τσούζουν, πήρε άλλα τέσσερα χαπάκια και συνέχισε να ανατρέχει στις φωτογραφίες.

Σταμάτησε σε μία που ήταν σε κάποιο βουνό και κοιτούσε ένα ηλιοβασίλεμα, με την πλάτη στον φακό. Δίπλα της η ίδια κοπέλα, τα ρούχα τους κοινά και πάλι. Φορούσαν τον ίδιο σκούφο και τα ίδια γάντια. Είχαν την ίδια στάση σώματος, σαν να ήταν η μία αντικατοπτρισμός της άλλης. Σκέφτηκε να ψάξει στις προηγούμενες φωτογραφίες μέχρι να την εντοπίσει σε κάποια, αλλά διαπίστωσε πως ήταν σε όλες, δεν έλειπε από καμία. Απόρησε με τον εαυτό της που δεν το πρόσεξε νωρίτερα.

Πήρε τα χάπια κι έβαλε άλλα τέσσερα στο στόμα της, έπρεπε να ανακαλύψει ποιο ήταν αυτό το κορίτσι. Άρχισε να κοιτάζει πιο προσεκτικά τις φωτογραφίες, μήπως κατάφερνε να ξεκαθαρίσει τα χαρακτηριστικά του προσώπου της. Έπρεπε να θυμηθεί πάση θυσία ποια ήταν, λες και ξαφνικά βρήκε ένα νόημα στην ζωή της, κάτι που θα την επανάφερε στην πραγματικότητα και θα την έβγαζε από τη χρόνια λήθη.

Δεν υπήρχε ούτε μια μία φωτογραφία που η άγνωστη δεν ήταν σκιά του εαυτού της. Έκανε ζουμ σε μερικές για να ανακαλύψει διαφορές μεταξύ τους. Είδε ότι υπήρχαν απειροελάχιστες αποκλίσεις κι όλες συγκεντρώνονταν στα πρόσωπα τους. Η μία πάντα αβίαστα χαμογελαστή και με ζωντανό βλέμμα, ενώ η άλλη με προσποιητό χαμόγελο και βλέμμα που έκρυβε σκοτεινιά. Άρχισε να αναρωτιέται ποια από τις δύο ήταν τελικά η ίδια και ποια ήταν αυτή η άλλη. Δεν έβγαζε άκρη, έπρεπε να ξεκουράσει το μυαλό της, έπρεπε να κοιμηθεί κι όταν ξυπνούσε ίσως να κατάφερνε κάτι. Πήρε όσα χαπάκια είχαν μείνει στο κουτί, έσβησε την φωτογραφική μηχανή και την ακούμπησε δίπλα της στο μαξιλάρι.

«Είναι λάθος να κοιμηθείς τώρα, ίσως το μεγαλύτερο της ζωής σου», φώναξε η φωνούλα της φωτογραφικής μηχανής. Αλλά δεν την άκουγε πια, τα χάπια είχαν κάνει την δουλειά τους.

Ονειρεύτηκε πως ήταν στην ακρογιαλιά της φωτογραφίας που κοιτούσε νωρίτερα, με το άλλο κορίτσι να την κρατάει από το χέρι και να την οδηγεί προς την θάλασσα. Κοντοστάθηκε πριν τα πόδια της ακουμπήσουν το κύμα που έσκαγε και τράβηξε το χέρι της. Δεν θα έμπαινε στην θάλασσα, ποτέ ξανά μετά από εκείνη την νύχτα με το σκάφος. Ο άλλος της εαυτός, το δίδυμο της, η θολή κοπέλα την ξαναέπιασε αποφασιστικά από το χέρι και συνέχισε να την τραβάει να μπουνη μέσα στο νερό. Σαν να μην είχε άλλη επιλογή, την ακολούθησε πειθήνια στο δρόμο που της είχε χαράξει και προχώρησε χωρίς να αντιστέκεται πια. Έκανε μερικά βήματα ακόμα κι αφέθηκε στα παγωμένα νερά που την τύλιξαν στην αγκαλιά τους.

Ένωθε υπέροχα, ένωθε ανάλαφρη, δεν την πονούσε η ψυχή της, ένωθε λυτρωμένη, ένωθε να πετάει...

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΕΥΗ

Ο Φάρος

Το πρωινό φως που έμπαινε από τα παράθυρα, έλουσε τον μικρό δωμάτιο στη βάση του φάρου. Έξω η θάλασσα ήταν ήρεμη επιτέλους. Η χθεσινή καταιγίδα είχε πια κοπάσει και ο ηλικιωμένος φαροφύλακας είχε μόλις ξεκινήσει τη μέρα του, ανακουφισμένος που για μια ακόμα φορά κατάφερε και έφερε εις πέρας το έργο του. Δεν του ήταν πλέον και τόσο εύκολο να ανεβοκατεβαίνει και να τσεκάρει ότι όλα λειτουργούν όπως πρέπει. Αυτή ήταν όμως η ζωή του, αλλά και της οικογένειάς του εδώ και τριάντα χρόνια.

Ο καφές ήταν ήδη στο τραπέζι, μαζί με τα υπόλοιπα καλούδια. Λίγο ψωμί, τυρί, βούτυρο και μαρμελάδα. Όλα μέσα στο δωμάτιο ήταν όμορφα τακτοποιημένα. Το λευκό χρώμα κυριαρχούσε στο χώρο. Τα κάδρα στους τοίχους κρατούσαν ‘κλειδωμένες’ στο χρόνο στιγμές και εικόνες. Εικόνες λουσμένες από φως και αναμνήσεις. Τοπία, πρόσωπα και στιγμιότυπα μια ολόκληρης ζωής.

Εκείνος έκατσε στο τραπέζι και έκλεισε τα μάτια. Ο ήχος των κυμάτων που ερχόταν από έξω ήταν ένα από τα λίγα πράγματα που τον ηρεμούσε. Ξάφνου τα άνοιξε και κοίταξε τον χώρο γύρω του.

«Που είσαι καλή μου; Ο καφές θα κρυώσει. Μην με αφήσεις να φάω πάλι μόνος μου», είπε. Δεν πήρε όμως απάντηση. «Που πήγε πάλι αυτή η γυναίκα; Κάθε φορά τα ίδια. Κάθομαι εγώ και εκείνη πάντα αργεί να έρθει για το πρωινό. Όλο δικαιολογίες. Το παιδί και το παιδί. Άφησε το και λίγο μόνο του. Ολόκληρος άνδρας είναι πια, ξέρει να προστατεύει τον εαυτό του», σκέφτηκε.

Η ώρα περνούσε, αλλά τίποτα. Η κυρά του ακόμα δεν είχε έρθει για να πάρουν το πρωινό τους, οπότε και εκείνος ξεκίνησε μόνος του να τρώει.

Μόνη συντροφιά του, προς το παρόν, το ραδιόφωνο πάνω στο μικρό έπιπλο στη γωνία του δωματίου. Εκείνη την ώρα, είχε την αγαπημένη του εκπομπή με τραγούδια. Συνήθως ο εκφωνητής διάβαζε και ποιήματα που του έστελναν οι ακροατές του σταθμού. Και ο ίδιος είχε στείλει, πριν μερικά χρόνια, δύο στροφές που είχε σκαρφιστεί για να τις κάνει δώρο στην γυναίκα του για την επέτειο τους. Το είχε οργανώσει πολύ καλά τότε. Αφού έγραψε όσα ήθελε, τα είχε βάλει σε ένα φάκελο που είχε κρύψει σε σημείο που δεν θα το έβρισκε η γυναίκα του και περίμενε τον ταχυδρόμο να του το δώσει κρυφά όταν θα ερχόταν. Μέσα στον φάκελο είχε βάλει και ένα επιπλέον σημείωμα με την παράκληση, το μικρό του ποίημα να διαβαστεί τη μέρα της επετείου. Θα φρόντιζε, φυσικά, να το ακούσει η γυναίκα του και με αυτό τον τρόπο να της εκφράσει την αγάπη του και το ευχαριστώ του για τα υπέροχα χρόνια που έχουν περάσει μαζί.

Αυτά τα τριάντα χρόνια που ήταν φαροφύλακας στην “άκρη του θεού”, όπως έλεγε και ο ίδιος, η γυναίκα του ήταν στο πλευρό του, πιστή συνοδοιπόρος του. Η αλήθεια είναι ότι ήταν μαζί περισσότερα χρόνια, γνωρίζονταν από παιδιά, πριν ακόμα ο ίδιος αναλάβει τον φάρο. Πραγματικά τού είχε χαρίσει όμορφες στιγμές με αποκορύφωμα το παιδί τους, τον Νικόλα τους. Ακόμα θυμόταν την αντίδραση της όταν άκουσε το “δώρο” του από το ραδιόφωνο, εκείνο το ανοιξιάτικο πρωί.

“Και αν όλα σου τα κύματα,

σε μένα καταλήγουν,

εγώ σου στέκω αγέρωχα

και κρύβω τις πληγές μου.

-/-

Φρουρός στην ηρεμία σου,

στα άγρια σου βράχος.

Και όταν φουντώνεις, πάλι εκεί,

θάλασσα της ζωής μου.”

Μια αγκαλιά και ένα φιλή, ήταν το δικό της ευχαριστώ για αυτά τα υπέροχα χρόνια. Χρόνια γεμάτα χαρές αλλά και λύπες. Και η ίδια είχε θυσιάσει αρκετά για να βρίσκεται στο πλευρό του συζύγου της. Η δουλειά του τούς οδήγησε μακριά από την πόλη και τη φυσιολογική, για τα δικά της δεδομένα, ζωή. Άλλα ονειρευόταν εκείνη. Ένα σπίτι με αυλή γεμάτη λουλούδια και χαρούμενες παιδικές φωνές. Ήθελε πολλά παιδιά, αλλά ο θεός και η μοίρα της χάρισαν μόνο τον Νικόλα. Αντί αυτού, αρκέστηκε στο να μετατρέψει την περίβολο του φάρου σε μια μικρή όαση, με ό,τι μπορούσε να ευδοκιμήσει κοντά στη θάλασσα. Μέχρι να απολαύσει τη χαρά της μητρότητας, τα λουλούδια ήταν τα ‘παιδιά’ της. Τα πότιζε, τους μιλούσε και όσο ο άνδρας της ήταν απασχολημένος με τις υποχρεώσεις του φάρου, εκείνη έκανε όνειρα και φρόντιζε όλα να είναι όπως πρέπει. Ο ερχομός του Νικόλα άλλαξε τη ζωή και τις προτεραιότητες της. Τώρα το παιδί της ήταν το ‘λουλούδι’ της, και μαζί με τον άνδρα της έγιναν το κέντρο του κόσμου της.

Όλα κυλούσαν αρμονικά μέσα στα χρόνια, μέχρι την στιγμή που ο ενήλικος πλέον Νικόλας, γεννημένος δίπλα στην θάλασσα, θέλησε να την κάνει μέρος της ζωής του. Πήρε την απόφαση του, την ανακοίνωσε και έβγαλε το απαραίτητο δελτίο ναυτικού. Ο φαροφύλακας και η σύζυγος του δεν μπορούσαν να του σταθούν εμπόδιο.

Ο άνδρας άφησε το άδειο ποτήρι του καφέ πάνω στο τραπέζι. Ένα αεράκι τού δρόσισε το πρόσωπο. Γύρισε το βλέμμα του και την είδε.

“Καλή μου, ήρθες; Που ήσουν τόση ώρα; Πάλι μόνος μου πήρα πρωινό. Τί θα γίνει πια; Δεν θέλω να πίνω τον καφέ μου χωρίς εσένα. Το παιδί γύρισε; Κοιμάται μάλλον! Λογικό είναι! Τόσο καιρό έλειπε. Και δεν μιλήσαμε καθόλου εχθές το βράδυ. Ήμουν επάνω να τσεκάρω αν ο φάρος ήταν εντάξει. Μιλήσατε; Τί σου είπε; Πότε θα ξαναφύγει;”

Τα λόγια του διέκοψε ο ήχος του κουδουνιού. Ο άνδρας σηκώθηκε με αργά βήματα και πήγε στην πόρτα. Εκεί τον περίμενε ο ταχυδρόμος.

«Καλημέρα κύριε Στράτο. Πως είστε σήμερα;» ρώτησε ο ταχυδρόμος για να πάρει την απάντηση του άνδρα.

«Καλά, εδώ, πίνω καφεδάκι με την κυρά. Περιμένουμε και τον Νικόλα μας να ξυπνήσει. Ήρθε εχθές το βράδυ αλλά δεν τον έχω δει ακόμα. Ο δικός σου τί κάνει; Μεγαλώνει;»

Ένα γλυκόπικρο χαμόγελο σχηματίστηκε στο πρόσωπο του ταχυδρόμου.

«Μεγαλώνει κύριε Στράτο, όπως όλα τα παιδιά. Να, πάρε και την αλληλογραφία σου. Θα στον φέρω κάποια στιγμή να τον δεις. Σε χαιρετώ τώρα γιατί έχω πολλή δουλειά και θα με πάρει το μεσημέρι», είπε ο ταχυδρόμος και έφυγε σκουπίζοντας ένα δάκρυ του.

Ο ηλικιωμένος άνδρας αφού ευχαρίστησε τον ταχυδρόμο, έκλεισε πίσω του την πόρτα και γύρισε πάλι στο τραπέζι. Ανάμεσα σε λογαριασμούς και κάρτες, δέσποζε και ένας φάκελος που δεν έμοιαζε με τους υπόλοιπους. Κουβαλούσε την σφραγίδα ενός δικηγορικού γραφείου. Ο άνδρας τον πήρε στα χέρια και τον άνοιξε, φωνάζοντας παράλληλα και την γυναίκα του.

«Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί ήρθε γράμμα από δικηγόρο. Δεν θυμάμαι να πήγαμε σε κανένα δικηγόρο τώρα τελευταία», είπε και άρχισε να διαβάζει την επιστολή γεμάτος απορία.

Ο ταχυδρόμος ξεμάκρυνε και στον δρόμο του συνάντησε τον δήμαρχο της περιοχής που είχε προσέξει ότι ερχόταν από τον φάρο.

«Καλημέρα Πέτρο. Στον Στράτο ήσουν είδα. Τι κάνει αυτή η ψυχή;» είπε ο Δήμαρχος.

«Τί να κάνει Δήμαρχε; Δεν ξέρεις; Από τότε που έχασε τον γιο του και κατόπιν τη γυναίκα του απ’ τη στεναχώρια της, τού έχει σαλέψει του έρημου. Κάθε πρωί κατεβάζει τη φωτογραφία της από τον τοίχο, τη βάζει απέναντι του στο τραπέζι και της μιλάει με τις ώρες. Πάλι καλά που του παραχωρήθηκε ο παλαιός φάρος και έχει κάπου να μένει ο χριστιανός. Ο ίδιος νομίζει ότι δουλεύει ακόμα σαν φαροφύλακας. Ευτυχώς που του πηγαίνει η γυναίκα μου κάθε μέρα φαγητό και ό,τι άλλο χρειάζεται, αν και ο ίδιος μετά δεν το θυμάται, και συντηρείται κάπως».

ΑΝΤΕΛΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Καλύτερα να μην Μάθεις Ποτέ

Ο νεαρός άντρας περπατούσε γρήγορα, προσπαθώντας να φύγει μακριά από το σπίτι του ανθρώπου που μέχρι πριν λίγα λεπτά θεωρούσε ως τον καλύτερο του φίλο. Μερικά βήματα πιο πίσω του, μια κοπέλα σχεδόν έτρεχε για να τον προλάβει.

Ήταν και εκείνη παρούσα στο καβγά και φοβόταν πολύ για τον άντρα. Είναι η πρώτη φορά που τον βλέπει τόσο θυμωμένο, μετά από τόσο καιρό που τον γνωρίζει.

Καθώς περπατά, στο πεζοδρόμιο, πολλές φορές το σώμα του έρχεται σε επαφή με τους περαστικούς, σαν να μην τους βλέπει. Όλοι τον κοιτάζουν περίεργα και η κοπέλα νιώθει υποχρεωμένη να τους ζητά συγνώμη εκ μέρους του.

Λίγη ώρα αργότερα ο άντρας στέκεται μπροστά στα ταραγμένα νερά της λίμνης Παμβώτιδας, στο αγαπημένο του μέρος, ένα σημείο που ελάχιστοι επισκέπτες ή ντόπιοι περνάνε, μόνο για να περπατήσουν.

Είναι το αγαπημένο του σημείο, καθώς από εδώ μπορεί να δει ένα μεγάλο μέρος της λίμνης, αλλά και το Κάστρο των Ιωαννίνων και τα επιβλητικά βουνά απέναντι από την πόλη.

Μερικά λεπτά αργότερα τον πλησιάζει λαχανιασμένη η κοπέλα. Ήταν σίγουρη ότι θα τον έβρισκε εδώ, καθώς είχαν έρθει αρκετές φορές μαζί για να απολαύσουν την θέα. Άφησε το σώμα της να πέσει βαριά, επάνω στο μοναδικό παγκάκι, ενώ ο άνδρας στάθηκε ακουμπώντας τα χέρια του στα μαύρα κάγκελα που εμποδίζουν την πτώση στα νερά της λίμνης.

Έχει το κεφάλι του σκυμμένο, λες και προσπαθεί να αντικρίσει τα λάθη που είχε κάνει πάνω στα αφρισμένα της νερά.

Ξαφνικά ένοιωσε στο πλάι του την κοπέλα, να τον κρατάει από το μπράτσο του. Έχει γυρίσει το σώμα της έτσι ώστε να τον κοιτάζει κατευθείαν στα μάτια.

Κάτι του λέει, αλλά αυτός δεν μπορεί να καταλάβει τι. Ακούει μόνο κάποιες σκόρπιες φράσεις όπως “πρόσεχε, μην καπνίζεις τόσο” και “γιατί δεν μου μιλάς;”.

Ο νεαρός όμως είναι πνιγμένος από τον θυμό και τα νεύρα του. Δεν θέλει ούτε να την ακούσει, ούτε και να της μιλήσει. Με το αριστερό του χέρι, διώχνει το δικό της χέρι με δύναμη μακριά του. Η κοπέλα παραλίγο να πέσει στη λίμνη, αλλά την τελευταία στιγμή κατάφερε να κρατηθεί από το κάγκελο.

Έκανε μερικά βήματα πίσω και τον κοίταξε με περιέργεια. Δεν μπορούσε να καταλάβει τον λόγο που έκανε αυτή

την κίνηση.

“Φύγε και εσύ μακριά μου”, της φώναξε. “Το μόνο που σε νοιάζει, είναι τι θα κερδίσεις από εμένα.”

Τα μάτια της αμέσως βούρκωσαν, λες και την είχε χτυπήσει. Τόσο πολύ την πλήγωσε.

“Λυπάμαι που δεν κατάλαβες ποτέ”, ψέλλισε και άρχισε να κάνει βήματα προς τα πίσω.

“Τι εννοείς” την ρώτησε έξαλλος, χωρίς να κουνηθεί από το μέρος που στεκόταν τόση ώρα.

“Ίσως είναι καλύτερα που δεν ξέρεις”, και αμέσως έφυγε τρέχοντας μακριά του.

Τα λόγια της δεν τον άγγιξαν, απλά γύρισε στην θέση που βρισκόταν πριν.

Του πήρε αρκετές ώρες για να συνέλθει από τον θυμό που ένιωθε. Σήκωσε το βλέμμα του και αντίκρισε το ολόλαμπρο φεγγάρι, στον σκοτεινό ουρανό.

Μόνο τότε συνειδητοποίησε πόσο άσκημα της είχε φερθεί.

Άρχισε να μισεί τον εαυτό του, για αυτά που της είπε.

Για μια στιγμή σκέφτηκε να τρέξει στο σπίτι της, να την δει και να της ζητήσει να τον συγχωρέσει, μα αμέσως το μετάνιωσε.

Φοβόταν, τον ίδιο του τον εαυτό, μήπως θυμώσει ξανά μαζί της και την πληγώσει πάλι με την συμπεριφορά του.

“Καλύτερα να περάσει η νύχτα και μετά να της μιλήσω,” σκέφτηκε.

Μια εβδομάδα μετά το περιστατικό στη λίμνη, η νεαρή γυναίκα έχει νυχτερινή βάρδια, στο νοσοκομείο.

Μαζί με έναν γιατρό και έναν ακόμα νοσοκόμο, περιμένουν μπροστά στην πόρτα των εξωτερικών ιατρείων. Τους έχουν ειδοποιήσει ότι ένα ασθενοφόρο μεταφέρει έναν σοβαρά τραυματισμένο άνδρα που ενεπλάκη σε τροχαίο.

Το ασθενοφόρο πάركαρε ακριβώς μπροστά στην είσοδο του νοσοκομείου και ο διασώστης βγήκε πολύ γρήγορα για να ανοίξει αμέσως την πίσω πόρτα.

“Τον χάνουμε”, τους φώναξε καθώς τράβαγε το φορείο. Στο ασθενοφόρο, ο γιατρός προσπαθούσε να σώσει τον τραυματία.

Μόλις το φορείο βγήκε, η γυναίκα αντίκρισε τον άντρα που τόσο σκληρά της είχε φερθεί, δίχως κάποιο σοβαρό λόγο.

Η γυναίκα έχασε την γη κάτω από τα πόδια της, κυριολεκτικά, γιατί μόλις τον είδε σε αυτή την κατάσταση τα γόνατά της λύγισαν και έπεσε στην ασφαλτο.

Μια κραυγή αγωνίας και απόγνωσης ακούστηκε και όσοι ήταν εκεί γύρω αμέσως γύρισαν τρομαγμένοι να δουν τι

έχει συμβεί.

Με όσο κουράγιο της έχει απομείνει, σηκώθηκε για να βρεθεί δίπλα του. Ο δεύτερος νοσοκόμος προσπάθησε να την απομακρύνει, για να περάσουν τον ασθενή στο εσωτερικό.

“Όχι, δεν θα μου το κάνεις αυτό,” του φώναξε. “ Πώς θα ζήσω χωρίς εσένα;” είπε καθώς τα δάκρια κυλούσαν στα μάγουλα της.

Σαν από θαύμα ο άντρας άνοιξε τα μάτια του. Τής φάνηκε να χαμογελά καθώς τής ψιθύρισε...

“Νίκησα. Τώρα ξέρω, αλλά εσύ δεν θα μάθεις ποτέ.”

Προσπάθησε να σηκώσει το χέρι του, για να σκουπίσει τα δάκρια από τα μάτια της, όμως η κίνηση του δεν ολοκληρώθηκε ποτέ. Το χέρι του έπεσε ξαφνικά, καθώς άφηνε την τελευταία του πνοή κοιτάζοντας την γυναίκα που αγαπούσε, αλλά ποτέ δεν τόλμησε να της μιλήσει για το τι πραγματικά αισθάνεται.

Η νεαρή γυναίκα έπεσε πάνω στο άψυχο κορμί του κλαίγοντας με λυγμούς, την ίδια στιγμή που του έλεγε πόσο πολύ τον αγαπά.

“Σ’ αγαπώ. Δεν μπορώ να ζήσω χωρίς εσένα,” τού φώναξε την ίδια στιγμή που άρχισε να τον φιλάει σαν να ήθελε να τον φέρει ξανά στην ζωή. Να τον φέρει ξανά κοντά της.

ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΟΛΓΑ

Ο Ένοχος

Ούτε και ήξερε πόση ώρα καθόταν γονατισμένος πάνω στα πλακάκια της κουζίνας. Το γεωμετρικό σχέδιο τους που στροβιλιζόταν μπροστά στα μάτια του σχηματίζοντας μικρούς και μεγάλους κύκλους συνέχιζε να κρατάει για μερικά λεπτά θολή την όραση του. Βρισκόταν σε μια κατάσταση λανθάνοντος υπνωτισμού. Μέσα σε αυτή τη δίνη ξεπετάγονταν θραύσματα εικόνων σαν ταινία βωβού κινηματογράφου (αλήθεια, πώς μπορεί μια εικόνα χωρίς ήχο να κάνει τόσο εκκωφαντικό θόρυβο!)

Φωνές. Απειλές. Δυο μάτια γουρλωμένα. Σκοτεινά. Βλέφαρα που δεν ανοιγοκλείνουν. Μια φωνή που εκλιπαρεί: “είναι μέσα στο κεφάλι μου σου λέω, και μου λέει να σκοτώσω”. Βοήθεια. Μπουκαλάκια με φάρμακα πεταμένα σκόρπια. Ψίθυροι πίσω από κλειστές πόρτες. Άντρες ντυμένοι στα λευκά σέρνουν ένα δεμένο αγόρι που χτυπιέται και ουρλιάζει. Ο ίδιος κλαίει. Ένας θεόρατος άντρας κλαίει γοερά. Ανήμπορος νιώθει. Ένα τζάμι σπάει. “Φέρε λεφτά να πάρω όπλα να σκοτώσω, μ’ ακούς;”

Παραλήρημα ενός παρανοϊκού που πάει κι έρχεται κάνοντας απειλητικές χειρονομίες. Ένα παιδί που κλαίει. Συγγνώμη. Ένας κρότος. Ξηρός. Σιωπή. Αίμα.

Το βάρος από το τσεκούρι στο δεξί του χέρι ήταν αρκετό για να τον επαναφέρει στην πραγματικότητα. Οι χτύποι της καρδιάς του ακανόνιστοι, σαν τρελοί παλεύουν να την ξεριζώσουν απ’ το σώμα του. Άλλωστε δε χρειάζεται πια καρδιά. Τί να την κάνει την καρδιά ένας δολοφόνος!

Τα μάτια του θολώνουν ξανά, αυτή τη φορά από τα δάκρυα που τρέχουν ανεξέλεγκτα. Τινάζει το κεφάλι πίσω και ξαναβρίσκει την ισορροπία του. Ακουμπάει το τσεκούρι πιο πέρα και γυρίζει προς το χτυπημένο κορμί του παιδιού του. Ναι, το άψυχο πια κορμί του παιδιού του που είναι βουτηγμένο στο αίμα. Αισθάνεται ίλιγγο αλλά δεν αφήνει το συναίσθημα να τον λυγίσει. Πρέπει να τελειώσει ό,τι άρχισε. Μόνον αυτός. Αυτός που πήρε την απόφαση να λυτρώσει πια το παιδί από αυτήν την καταραμένη την αρρώστια που κάθε λεπτό τον έκλεβε από κοντά τους. Πρέπει να κάψει το πτώμα και να εξαφανίσει τα ίχνη. Κανείς άλλος να μην έχει την εικόνα.

Αμέτρητες οι φορές που τους χτύπησε. Αμέτρητες οι φορές που έκανε ο ίδιος κακό στον εαυτό του. Πόσες φορές δεν απευθύνθηκαν στην αστυνομία και σε ιδρύματα ψυχικής φροντίδας! Κι αυτοί σήκωσαν τα χέρια ψηλά. “Ο γιος σας πάσχει από παρανοϊκή σχιζοφρένεια υψίστης επικινδυνότητας. Ανιάτο περιστατικό. Χρήζει κλινικής απομόνωσης κύριε Κανδαράκη”.

Ένοχος; Ναι ένοχος. Που δεν μπορούσε να βλέπει το αγόρι του να σπαρταράει και να μην μπορεί να κάνει κάτι. Αξιοπρεπές.

Ένοχος που πήρε την απόφαση μόνος του και τον έβγαλε από το ίδρυμα βάζοντας σε θανάσιμο κίνδυνο όλα τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας του γιατί η αρρώστια ήταν ανεξέλεγκτη.

Ένοχος που πήρε την απόφαση. Την τελική. Και την εκτέλεσε.

Ένοχος που πήρε πίσω με τη βία τη ζωή που χάρισε.

Ένοχος που έδωσε λύτρωση.

Αυτά γύριζαν στο μυαλό του καθώς αποφασισμένος προχωρούσε στην εκτέλεση της τελευταίας πράξης του ανείπωτου έργου του. Ο σωματότυπος του τον βοηθούσε, παρά τα εξήντα του χρόνια, καθώς ήταν γεροδεμένος. Το σχεδόν άσαρκο κορμί ήταν πανάλαφρο μπροστά στο βάρος που πλάκωνε το στέρνο του χρόνια τώρα. Είχε δράσει με πολλή προσοχή, πηγαίνοντας τον στο εξοχικό που βρισκόταν μόλις μια ώρα από την Αθήνα, με τη δικαιολογία μιας βόλτας στην εξοχή. Το σπίτι ήταν σε αρκετά απομακρυσμένο σημείο και όπως στην γύρω περιοχή έμεναν κυρίως παραθεριστές κατά την διάρκεια του καλοκαιριού, δεν θα κινδύνευαν να γίνουν αντιληπτοί... Όχι ότι θα είχε σημασία για τον ίδιο. Η πράξη του ούτως ή άλλως θα ήταν η ισόβια τιμωρία του. Τις συνέπειες για την υπόλοιπη οικογένεια του σκεφτόταν. Αρκετά είχαν υποφέρει, σκεφτόταν την ώρα που βάζοντας φωτιά εξαφάνιζε για πάντα κάθε ίχνος.

Στο δρόμο της επιστροφής σταμάτησε στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου κι άναψε ένα κερί. Για την ψυχή που πήρε. Να βρει ανάπαυση. Να μη βολοδέρνει. Για τον ίδιο δεν ζήτησε συγχώρεση. Πώς θα μπορούσε άλλωστε;

Έκανε τον σταυρό του και οδήγησε το αυτοκίνητο του καρφί στο αστυνομικό τμήμα. Οι αστυνομικοί υπηρεσίας δεν θα ξεχάσουν ποτέ το κατάχλωμο πρόσωπο του γνωστού τους γείτονα, διάσημου πολιτικού μηχανικού και υποδειγματικού οικογενειάρχη, όταν ζήτησε να δει τον διοικητή, ομολογώντας την πράξη του καταρρακωμένος και αφήνοντας εαυτόν στα χέρια της αστυνομίας.

“Οι ποινές για ανθρωποκτονία στο Ελληνικό Δίκαιο είναι αυστηρές και σύμφωνα με τον ποινικό κώδικα μπορεί να φτάσουν από πέντε χρόνια έως και ισόβια κάθειρξη. Η αξιολόγηση επηρεάζεται από διάφορα στοιχεία, όπως η πρόθεση του δράστη, η προηγούμενη συμπεριφορά του θύματος, οι συνθήκες υπό τις οποίες πραγματοποιήθηκε καθώς και άλλες παράμετροι” πληροφορεί το ίντερνετ όποιον ενδιαφερόμενο ψάχνει πληροφορίες.

“...Κι αν ήσασταν εσείς στη θέση του κατηγορουμένου, πώς πιστεύετε πως θα αντιδρούσατε; Θα νιώθατε πιθανώς εγκλωβισμένοι σε μια επιλογή-μονόδρομο; Χωρίς αυτό σε καμία περίπτωση να δικαιολογεί το ανίερο της πράξης, φανερώνει πάντως την τραγικότητα της. Ο κατηγορούμενος δηλώνει την ενοχή του κι ελπίζει στη δίκαιη κι ανθρώπινη απόφαση του σεβαστού δικαστηρίου. Όποια ποινή κι αν επιλέξετε δεν θα είναι βαρύτερη απ’ αυτό που ο ίδιος ήδη βιώνει”. Είπε εμφιασμένα και ανθρώπινα ο συνήγορος υπεράσπισης, κλείνοντας την αγόρευση του και αφήνοντας τους ενόρκους και τον δικαστή συγκινημένους και προβληματισμένους να αποφασίσουν.

Προτού ανακοινωθεί η απόφαση του δικαστηρίου, ο κύριος Κανδαράκης έσβησε στην καρέκλα του. Αθόρυβα σε μια τόσο πολύκροτη υπόθεση. Η καρδιά του δεν άντεξε. Άλλωστε την είχε χάσει από καιρό...

ΚΟΝΤΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Μια Ασυνήθιστη Ψυχική Κατάσταση

Η βοή του πλήθους που πηγαινοέρχεται στον πολυσύχναστο σταθμό όπως πάντα εκκωφαντική και απόκοσμη, με το εισερχόμενο φως να διαθλάται και να διαχέεται μέσα στη σκόνη του χώρου. Αλλά το μεγάλο ρολόι με το ακαθόριστο σχήμα και την φαινομενικά ασύγχρονη λειτουργία του δεσπόζει στο πιο ευπρόσιτο για τα ανήσυχα (γεμάτα αγωνία) βλέμματα των κάθε λογής ταξιδιωτών σημείο. Οι δείκτες του σε αρμονική κίνηση, με διεύθυνση όμως όχι ακριβώς ευθεία, περνάνε συνεχώς πάνω από αριθμούς απροσδιόριστους τις περισσότερες φορές, μα σίγουρα η ταύτιση αυτή είναι ορόσημο για το κάθε έναν νεοεισερχόμενο. Σπιβαρή κατασκευή, δίνει την εντύπωση ακλόνητης κατασκευής, αναλλοίωτης, φθείρει μόνο αυτούς που έρχονται σε αλληλεπίδραση μαζί του. Θαρρείς πως έχει ρίζες να αγκαλιάζουν τις πλάκες και τους τοίχους αυτού του περιέργου, αχανούς σταθμού, αλλά και αυτός με τον τεράστιο θόλο του να το έχει στην αγκαλιά του.

Ήδη από τις πύλες της εισόδου του, δείχνει αφιλόξενος, προκαλεί δέος κυρίως στους πρωτοεμφανιζόμενους επισκέπτες. Πώς να μην είναι άλλωστε, αν προσέξει κανείς την αγωνιώδη υπερπροσπάθεια που έκαναν να φτάσουν εκεί μετά το τέλος ενός ατομικού περίπλοκου και πιεστικού διαδρόμου, που είναι η αρχή ενός άλλου και καταλήγει σε μια απεγνωσμένη φωνή διαμαρτυρίας, γιατί κανείς δεν τους ρώτησε αν θέλουν να είναι εκεί. Πανικό που γρήγορα όμως καταπραΰνει μια εσωτερική τάση αποδοχής. Ερχόμενοι από μια άλλη αίθουσα όπου οι φρουροί των πυλών της, χωρίς χαρακτηριστικά και ομιλία, τους έδειξαν απλά την πορεία με το σηκωμένο χέρι. Η ανυπαρξία μνήμης δεν τους αφήνει περιθώρια για περιγραφές.

Τα μοναχικά βήματα στον υπερμεγέθη σταθμό είναι ελάχιστα μέχρι να τους πιάσει το χέρι ο προσωπικός τους αχθοφόρος, ο μοναδικός για αυτούς γκρουμ, που τους ανήκει αποκλειστικά. Τα αρχικά των μελλοντικών επιβατών εξάλλου αναγράφονται καθαρά στις στολές τους στο πίσω μέρος, γιατί ποτέ δεν μπορούν να τους κοιτάξουν κατάματα. Να τους ρωτήσουν για τις αποσκευές που τους μεταβιβάζουν. Είναι αδιαμφισβήτητος κανόνας. Τουλάχιστον για όσους χρησιμοποιούν αυτόν τον σταθμό. Σηκώνονται από όλες τις γωνιές, κάποιοι καλύτερα ντυμένοι από τους άλλους, άλλοι ρακένδυτοι και λίγο πριν σωριασμένοι στο πάτωμα, μερικοί από τα κοσμικά ντελικάτα κυλικεία του σταθμού.

Το τραίνο τους φτάνει. Όλοι γνωρίζουν πως πρέπει να πάρουν ένα τρένο. Έτσι είναι ο κανόνας. Το εισιτήριο θα αποφασιστεί κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, ανάλογα με τις δοσοληψίες του καθενός. Αυτό που φοβίζει τους περισσότερους; Από πού ήρθαμε, που πάμε, για ποιο λόγο. Γιατί αυτό το κοσμογέννημα απαιτεί να βρίσκομαι και γω εδώ.

Στην άκρη της αποβάθρας ένα χαοτικό κενό να διαπερνάται από μια απαλή αύρα ικανή να ταρακουνά τα μαλλιά των κεφαλιών που ξεπροβάλλουν με περιέργεια, προσπαθώντας να κατανοήσουν το ατελείωτο δίκτυο γραμμών χωρίς αρχή ή τέλος και στις δύο κατευθύνσεις. Τα τρένα πηγαινοέρχονται ακούραστα. Περιέργως όμως όλα προς τη ίδια κατεύθυνση. Είναι αυτός ο καταναγκασμός της μιας συγκεκριμένης διαδρομής για τον καθένα, με αυτό το συγκεκριμένο τρένο και η αγωνία της άγνωστης διαδρομής. Οι γκρουμ αφήνουν τις αποσκευές και αποχωρούν με το δικό τους

υπηρεσιακό όχημα διατηρώντας την ανωνυμία τους. Ένα καταπονημένο τρένο μόλις έφτασε. Φεύγοντας βιαστικά για να προλάβει το επόμενο, κάποιος φωνάζει στον πριν λίγο συνομιλητή του που τον αποχαιρετά λυπημένος από το παράθυρο “ ...πες μου από πού ήρθαμε και θα σου πω πού πάμε...” αφήνοντας του μια νότα αισιοδοξίας.

Το ταξίδι ξεκινά, λίγες οι αρχικές πληροφορίες μα το σίγουρο είναι πώς θα εμφανιστεί σε πολλούς σταθμούς. Στα πρώτα πηγαδάκια των βαγονιών προκύπτουν φήμες για στάσεις ευχάριστες, για ενδιαφέρουσες ανταλλαγές επιβατών, αγαθών, ιδεών. Για γνωριμίες και επιθυμίες αλλαγής γραμμής που μένουν ανεκπλήρωτες γιατί το τρένο του καθενός έχει τη δική του ρότα. Θα προκύψουν νέα βαγόνια σε κάποιους σταθμούς με το δικό τους ειδικό βάρος που θα μετατρέπουν στροφές και ανηφόρες σε σημεία επικίνδυνα, με το φόβο του εκτροχιασμού εντονότερο από κάθε άλλη φορά. Κανείς όμως δεν ξέρει τι υπάρχει μπροστά γιατί το πίσω είναι αυτό που δίνει ώθηση. Αυτές οι αγωνιώδεις καταστάσεις, τα δύσκολα κομμάτια του σιδηροδρόμου, γεννούν την απελπισία, το άγχος και το ερωτηματικό: γιατί εγώ, γιατί σε μένα.

Μα είναι κάποιοι, η ανάγκη των οποίων να δυναμώσουν και να παλέψουν αυτά τα “γιατί” τους έδειξε τον τρόπο να χρησιμοποιήσουν ως εργαλείο το δώρο της λογικής που έλαβαν από τον σκηνοθέτη αυτού του δικτύου, κάνοντας τους να στέκουν στο μισάνοιχτο παράθυρο του κουπέ με το βλέμμα τους να χάνεται στο ζεστό μαύρο χάος, νιώθοντας την κοσμική αύρα ευχάριστη όσο ποτέ στο πρόσωπο τους. Να φέρνει αυτό το ανεπανάληπτο αίσθημα νοητικής ολοκλήρωσης που ξεχειλίζει από κάθε κύτταρο του μυαλού τους. Την αποκάλυψη πως αυτός ο ίδιος ιθύνων νους ψάχνει να βρει στην συνείδηση του κάθε ανθρώπου τον καθρέφτη που θα επιβεβαιώσει την ίδια του την ύπαρξη.

Αυτή η ενθουσιώδης φλόγα είναι που θα κρατάει φωτεινό και ζεστό το βαγόνι τους, την καρδιά και το μυαλό τους στο βαθύ σκοτεινό τούνελ που πλησιάζει αργά ή γρήγορα. Αισιόδοξοι για το πόσο μακρύ μπορεί να είναι και που θα καταλήξει. Ίσως ξανά στην αφετηρία, αφού όλα δείχνουν να είναι “τυχαία προκαθορισμένα”, αλλά χωρίς καμιά ανάμνηση...

ΜΠΑΜΠΑΛΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ

Παρασκιές

“Ακόμα κι όταν κάποιος είναι πεπεισμένος για την απελπισία του,
πρέπει να δρα σαν να ελπίζει. Ή να αυτοκτονεί. Ο πόνος δεν δίνει δικαιώματα”

Αλμπέρ Καμύ

Στέκεται μπροστά στον καθρέφτη. Σύντομα αισθάνεται αδύναμος και γυρίζει στο κρεβάτι. Κάθεται διστακτικά μπροστά μπροστά, αλλά δεν ξαπλώνει. Δεν αντέχει πια να ξαπλώνει και να γίνονται τα σκεπάσματα μαύρο κουκούλι.

Ύστερα ξανακοιτάζει τον άψυχο συνομιλητή του. Και του δείχνει ένα χαρτί όπου κάτι είχε γράψει. Κι αυτόν που βλέπει στο γυαλί, που κάτι τού θυμίζει, χωρίς όμως να τον ξέρει και αρκετά καλά, που του φέρνει και δεν του φέρνει πάλι στο άγνωστο σουλούπι του, καμώνεται πως κάτι θέλει να τον ρωτήσει.

Μα σκύβει το κεφάλι μετανιωμένος. Και μετά προχωράει με δυσκολία, κολλάει την τσίχλα που μασουλάει στο ψυχρό γυαλί, το χαρτί που κρατάει πάνω στην τσίχλα, ψάχνει μάταια κάτι γυαλιά πρεσβυωπίας που δεν έχει ιδέα αν είναι δικά του, πλησιάζει μ’ άδαιο βλέμμα το χαρτί όσο περισσότερο μπορεί κι ενώ γρυλλώνοντας τα μάτια έχει το κεφάλι του πολύ κοντά, τραβιέται απότομα προς τα πίσω και με νοήματα θερμοπαρακαλεί την κυρία – μα πώς στο καλό τη λένε; – που πάντα είναι πλάι του, που κάθεται κι αυτή τη φορά μαζί του στο κρύο πάτωμα σταυροπόδι, μπροστά στον ίδιο καθρέφτη, να διαβάσει ό,τι είναι γραμμένο στο μουντζουρωμένο και τσαλακωμένο χαρτί για χάρη του:

“Η άνοια είναι μια καθηλωτική ά(γ)νοια που με το Αλτσχάιμερ μ’ επισκέφτηκε πρόωρα, πριν από λίγα χρόνια, όταν είχα κλείσει τα σαράντα οχτώ. Από τότε όλες οι λέξεις σιγά σιγά αρχίζουν να φυλλορροούν, να δραπετεύουν απ’ το κεφάλι μου και να μου γυρνάνε την πλάτη, όποτε προσπαθώ – άσκοπα; – να μορφοποιήσω την κάθε ιστορία μου.

”Ο μικρός πυρήνας της έμπνευσης, η πρώτη σπίθα, σύντομα θα βρεθεί αντιμέτωπος με τα συμπτώματα της Ανεπτυγμένης Άνοιας, όπως μου ανέφερε ο γιατρός μου, ανταποκρινόμενος στο αγωνιώδες μέλημά μου να μάθω τι με περιμένει, και θα επιτρέπει όλο και λιγότερο στο μυθοπλαστικό μου σύμπαν να τελεσφορήσει. Και μια που θα σχοινοβατώ στης μοίρας το ανοίκειο, πολύ σύντομα θ’ αρχίσω ν’ αντιμάχομαι στο δεύτερο, επερχόμενο στάδιο, ξέχωρα από την απραξία βάδισης και την αγνωσία, τις παραληρητικές ιδέες και την αναθεματισμένη ακράτεια ούρων, ενώ, απ’ την άλλη, είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν θα παρηγοριέμαι, αν – έστω κι ελάχιστα – θ’ αναπαύομαι με τη λαθραία επιβίβαση σε κάτι σκόρπιες σημειώσεις σαν χνάρια από γυμνά σημάδια που γυρεύουν ν’ αγκιστρωθούν στον χρόνο και να μείνουν ζωντανά.

”Παρόλα αυτά, θυμάμαι ότι κάποτε (αλήθεια, πότε;) ήθελα παθιασμένα να γράψω για τον Θάνο Τριαρίδη, τον γιο του Ντίνου Τριαρίδη και γιατρό στο Θεαγένειο, που, όπως κι ο πατέρας του, βγαλμένος μέσα από τα σπλάχνα του

ρομαντικού δέκατου ένατου αιώνα, ήταν ένας σύγχρονος Γιάννης Αγιάννης που πάλεψε γενναία για δέκα ολόκληρα χρόνια με τον καρκίνο, που έκανε χειρουργεία μετά τα βαριά χημειοθεραπευτικά σχήματα, που έβαζε εξωτερικά ιατρεία τ' απόγευμα εξετάζοντας ώρες ολόκληρες ασθενείς και που κόβοντας το νήμα του τερματισμού πολύ νωρίς έφυγε μ' ένα ολάνθιστο χαμόγελο, κοιτάζοντας στα μάτια πάντα τον θάνατο, κι αναδείχτηκε ένας νικημένος νικητής.

”Μα εγώ, όταν φύγω, γιατί να μην έχω συνείδηση του ποιος είμαι; Γιατί η άνοια, καταγάγοντας μερικό θρίαμβο από το στάδιο της Προ-Άνοιας ακόμη, γαμώτο μου!, να μη γίνει η ‘μεγάλη αδικία που στο τέλος παράγει ανεξαρτησία’, σύμφωνα με τον Βολταίρο, όπως συμβαίνει στην αγαπημένη νουβέλα του Κάφκα, τον “Μίχαελ Κούλχας” του Χάϊνριχ Φον Κλάιστ, από την οποία, σε μία από τις δύο δημόσιες εμφανίσεις του, διάβασε ένα απόσπασμα, χωρίς να κρύψει ούτε μια στιγμή τη συγκίνηση και τον ενθουσιασμό του;

”Δεν μπορεί κανένας, που να πάρει και να σηκώσει, με πρώτη του ύλη εμένα, να πλάσει μια μορφή του απόγονου του Λάμπρου Καλλίμαχου, αυτού του φημισμένου Έλληνα Αιγυπτιώτη, ανώτερη από την άνοια, ανώτερη από τον χρόνο, ανώτερη από τη φθορά και την αφάνεια; Δεν μπορεί κανένας να τής δώσει μια δεύτερη ζωή; Μα τον Θεό, δεν μπορεί κανένας, μα κανένας;”.

(Αυτή η καλοπροαίρετη γυναίκα που διαβάζει αυτές τις σημειώσεις, όποια κι αν είναι, με σπασμένη φωνή, σηκώνει ασυναίσθητα το κεφάλι, κοιτάζει αμήχανα τον καθρέφτη και για μια ακόμη φορά διαπιστώνει θλιμμένα πως το πλάσμα που εικονιζόταν στο πλάι της εκεί, όπως το ήξερε κάποτε, πια δεν υπάρχει).

ΜΠΟΥΛΑΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Το Αίνιγμα στον Καθρέφτη

Ο Θάνος ήταν ένας απλός υπάλληλος σε μια δημόσια υπηρεσία. Η ζωή του κυλούσε χωρίς σημαντικές αλλαγές ή εκπλήξεις. Μια μέρα, στην έξοδο του μετρό, βρήκε πεσμένο στο πάτωμα έναν μικρό καθρέφτη. Δεν ήταν ούτε ιδιαίτερα παλιός, ούτε ακριβός· ένας απλός, οβάλ καθρέφτης χειρός, χωρίς λαβή.

Το παράξενο ήταν ότι στην πίσω όψη του καθρέφτη υπήρχε χαραγμένο ένα σύμβολο. Ένα περίεργο τετράγωνο που μέσα του είχε έναν κύκλο, και στο κέντρο του κύκλου μια μικρή κουκκίδα. Ήταν ένα σύμβολο που δεν είχε ξαναδεί, και παρότι προσπάθησε να το ερμηνεύσει, κάθε προσπάθεια απέτυχε. Το σύμβολο ήταν σαν ένα παράθυρο σε έναν άλλο κόσμο. Έναν κόσμο που έμοιαζε να μην υπακούει στους δικούς του κανόνες.

Αφού τον πήρε σπίτι, άρχισε να κοιτάζει τον καθρέφτη με προσοχή. Όταν τον έστρεφε προς τον εαυτό του, δεν έβλεπε την αντανάκλαση του προσώπου του. Αντίθετα, έβλεπε σκηνές που άλλαζαν κάθε φορά: έναν δρόμο χωρίς ανθρώπους, μια πόλη που έμοιαζε ταυτόχρονα οικεία και παράξενη, και ανθρώπους με μάσκες που συζητούσαν με ψιθύρους. Δεν μπορούσε να καταλάβει αν αυτά που έβλεπε τα ονειρευόταν ή αν ήταν κάποια πραγματικότητα κρυμμένη πίσω από τον καθρέφτη.

Μια μέρα, βρήκε στα παλιά του βιβλία ένα ξεχασμένο σημείωμα, που έγραφε: “Όταν το αίνιγμα στέκεται μπροστά σου, μην προσπαθήσεις να το λύσεις. Απλώς κοίτα το, και θα δεις τον κόσμο όπως πραγματικά είναι.”

Ο Θάνος άρχισε να καταλαβαίνει ότι ο καθρέφτης και το σύμβολο ήταν μέρος μιας μεγαλύτερης υπόθεσης —μιας ιστορίας, που κανείς δεν του έλεγε απευθείας, αλλά άφηγε να εννοηθεί μέσα από τις εικόνες του καθρέφτη.

Άρχισε να μιλά στους συναδέλφους του για μερικές από τις εικόνες αυτές, προσπαθώντας να δώσει κάποια εξήγηση, αλλά εκείνοι τον κοίταζαν με απορία ή περιφρόνηση. «Είσαι κουρασμένος, Θάνο», του έλεγαν. «Μην ψάχνεις παντού για αινίγματα, εκεί που δεν υπάρχουν.»

Αυτό τον έκανε να νιώθει ακόμη πιο απομονωμένος. Ήταν σαν οι άλλοι γύρω του να ζούσαν μόνο για την καθημερινότητα και εκεί τέτοια αινίγματα δεν είχαν θέση — τους ήταν ανήκουστα ή φρόντιζαν να τα διώχνουν από τη σκέψη τους για να μην διαταραχθεί ο μακάριος λήθαργός τους.

Ο καθρέφτης όμως συνέχιζε να του δείχνει πράγματα που δεν μπορούσε να αγνοήσει· τον ίδιο να περπατά σε άδειους δρόμους, μια σκιά που τον ακολουθούσε δίχως να τον φτάνει ποτέ, έναν κόσμο όπου οι λέξεις είχαν άλλη σημασία ή δεν υπήρχαν καθόλου.

Κάποτε βρήκε μια παλιά εφημερίδα κρυμμένη ανάμεσα σε βιβλία στη βιβλιοθήκη του, με ένα άρθρο για έναν άντρα που είχε εξαφανιστεί μυστηριωδώς. Η τελευταία φωτογραφία του έδειχνε έναν καθρέφτη παρόμοιο με τον δικό του.

Τότε κατάλαβε ότι το αίνιγμα δεν ήταν απλώς ένα αντικείμενο ή ένα σύμβολο. Ήταν η ίδια η σύνδεση με έναν κόσμο που οι περισσότεροι αγνοούσαν ή δεν ήθελαν να δουν.

Μια μέρα, ενώ ο Θάνος καθόταν στο παγκάκι ενός πάρκου, ένας ηλικιωμένος κύριος πλησίασε και κάθισε δίπλα του.

- Κοιτάξεις τον καθρέφτη πολύ καιρό, έτσι δεν είναι; είπε με ήρεμη φωνή.

Ο Θάνος διστακτικά έδειξε τον καθρέφτη.

- Τον έχω εδώ και λίγες εβδομάδες. Δεν καταλαβαίνω τι σημαίνει το σύμβολο πίσω.

- Α, το «Τετράγωνο της Σιωπής,» είπε ο ηλικιωμένος με ένα αχνό χαμόγελο. Ελάχιστοι το βλέπουν. Είναι ένα παράθυρο σε έναν κόσμο όπου τα λόγια δεν έχουν νόημα, παρά μόνο η σιωπή.

- Πώς το ξέρετε; ρώτησε ο Θάνος.

- Όταν ήμουν νέος, έπεσα κι εγώ στο ίδιο αίνιγμα. Ξέχασα το γιατί της ζωής μου, και τότε κατάλαβα πως το να προσπαθήσω να το λύσω ήταν μάταιο. Άφησα το παράθυρο ανοιχτό και απλώς έζησα το μυστήριο.

Ο Θάνος ένωσε μια βαθιά σύνδεση με αυτόν τον άνθρωπο. Ήταν σαν να μιλούσε με τον ίδιο του τον εαυτό, το μέρος που τόλμησε να δει πέρα από την επιφάνεια του ατόμου του.

Καθώς έφευγε ο ηλικιωμένος άντρας, ο Θάνος κρατούσε τον καθρέφτη πιο σφιχτά. Είχε πια μάθει πως η ουσία του αινίγματος δεν ήταν η λύση, αλλά η εμπειρία. Μια πραγματικότητα που χωρούσε μέσα της πολλές αλήθειες και πολλούς κόσμους.

Και τότε συνειδητοποίησε κάτι: πως η αλήθεια του αινίγματος δεν ήταν να βρεθεί μια μοναδική απάντηση. Ήταν η ανοχή στην πολλαπλή ερμηνεία, όσων του έδειχνε ο καθρέφτης.

Ο καθρέφτης δεν ήταν μια πόρτα που έπρεπε να ανοίξει, αλλά ένα παράθυρο που άφηνε να φανεί το άγνωστο — χωρίς να επιβάλλει εξηγήσεις.

Ο κόσμος που έβλεπε μέσα του δεν ήταν ούτε όνειρο, ούτε εφιάλτης, αλλά μια διαφορετική όψη της δικής του πραγματικότητας.

Τελικά, ο Θάνος δεν μίλησε ποτέ ξανά σε κανέναν για τον καθρέφτη. Αλλά κάθε μέρα κοιτούσε το σύμβολο στην πίσω όψη, και ήξερε πως εκεί, μέσα στην αμφισημία του, κρυβόταν ένα άλλο νόημα. Ένα αίνιγμα που δεν έπρεπε να λυθεί, αλλά να ζήσει.

ΦΑΙΗ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ

Το Γραμματόσημο

Ο Βράχος άκουσε βαριεστημένος το λαχάνιασμα του ανθρώπου που πλησίαζε τρέχοντας. Όταν εμφανίστηκε στη στροφή του μονοπατιού, ξαφνιάστηκε ευχάριστα βλέποντας μια νεαρή κοπέλα αντί για τους συνηθισμένους μαντράχαλους με τα μούσκλια. Αυτή θα ήταν γύρω στα είκοσι, καλοβαλμένη, αλλά με εμφανή την ταλαιπωρία της κυνηγημένης. Τα καστανά μαλλιά της ήταν πιασμένα αλογοουρά αλλά ολόκληρες τούφες ξέφευγαν εδώ κι εκεί, δίνοντάς της μια κωμική νότα. Ήταν ανομοιόμορφα αναψοκοκκινισμένη, με τρεις μεγάλες ροδόχροες κηλίδες στα μάγουλα και στο σαγόνι. Τα ρούχα της, παντελόνι και πουκάμισο σε χακί χρώμα, τσαλακωμένα και λίγο μεγάλα πάνω της. Πρέπει να είχε χάσει βάρος από τότε που τα προμηθεύτηκε. Λογικό, με τόσο κυνήγι. Τα όπλα που είχε διαλέξει δεν ήταν και σπουδαία, ένα κοινό τόξο από τα πανηγύρια και ένα κουζινομάχαιρο περασμένο στη ζώνη της. Ο Βράχος αμφέβαλλε αν ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσει οποιοδήποτε από τα δύο, ωστόσο κάπως είχε καταφέρει να φτάσει ως εκεί, κι αυτό ήταν εντυπωσιακό από μόνο του. Αποφάσισε ότι θα της έδινε μια ευκαιρία.

Η Heroine²⁰²⁰, χαϊδευτικά Hero, κοίταξε απογοητευμένη τον βράχο. Είχε δει στον χάρτη τη σπηλιά και ήξερε ότι ήταν η μόνη της σωτηρία, όμως εκεί δεν γινόταν καμία αναφορά για φραγμένη είσοδο. Δεν υπήρχε περίπτωση να καταφέρει να μετακινήσει τον βράχο μόνο με τη δύναμή της, ούτε είχε κανέναν λαστό εύκαιρο. Έκανε μερικά βήματα πίσω και τον παρατήρησε προσεκτικά απ’ άκρη σ’ άκρη. Ήταν ένας μασίφ γκριζωπός βράχος, που έπιανε όλο το άνοιγμα της σπηλιάς. Στη μία πλευρά του είχε ένα περίεργο κουτί, που παρόμοιό του η Hero δεν είχε ξαναδεί. Ήταν μεταλλικό, με μια οριζόντια σχισμή μήκους περίπου δέκα εκατοστών στην πρόσοψη. Το πίεσε από πάνω, έβαλε τα δάχτυλά της στη σχισμή, αλλά δεν έγινε τίποτα. Ίσως ήταν κάποιο περίεργο διακοσμητικό.

Έστρεψε και πάλι την προσοχή της στον βράχο. Πέρασε τις παλάμες της γύρω από το περίγραμμα του, προσπαθώντας να βρει κάτι, ίσως ακόμα και κάποιον μοχλό. Είχαν δει πολλά τα μάτια της. Έτσι όπως τον πασπάτευε, ξαφνικά άκουσε ένα πνιχτό γέλακι. Γύρισε απότομα το κεφάλι, αλλά δεν είδε τίποτα πίσω της. Εξάλλου το γέλακι ακούστηκε από πολύ κοντά, από απόσταση αναπνοής. Όλο της το σώμα μυρμήγκιασε και η καρδιά της χτύπησε πιο γρήγορα. Έδωσε μια με την παλάμη της στο κούτελό της και έκανε ένα βήμα πίσω. Είχε καταλάβει τι έπρεπε να κάνει αλλά η κατάσταση προμηνύονταν πιο δύσκολη από μια που θα απαιτούσε μόνο ωμή δύναμη.

Ξερόβηξε και δοκίμασε δειλά το πρώτο που της ήρθε στον νου. “Σουσάμι άνοιξε;” Καμία αντίδραση από τον Βράχο. Ναι, δεν μπορεί να ήταν τόσο εύκολο. Η κοπέλα έψαξε στη μνήμη της για άλλες φράσεις-κλειδιά που άνοιγαν μαγικές πόρτες. Θυμόταν αμυδρά κάτι με φεγγάρι ή αστέρια. “Φεγγάρι, άνοιξε!” Τίποτα. Δεν ήταν φεγγάρι, αλλά ίσως ήταν όντως αστέρια. “Αστέρια της νύχτας, ανοίξτε”. Ο Βράχος δεν κουνήθηκε ούτε χλιοστό. “Μα τους χίλιους δράκους!” είπε η κοπέλα, και τότε θυμήθηκε μια φράση από το παραμύθι ‘Η πύλη του δράκου’. Είχε πάντα αδυναμία στους δράκους, γιατί όχι;

“Φλόγες, υποκλιθείτε και δώστε μου το πέρασμα!” Η φωνή της, από δειλή και επιφυλακτική, με κάθε φράση που

ξεστόμιζε γινόταν όλο και πιο δυνατή. Στην τελευταία προσπάθεια, ίσως επηρεασμένη από τον βρυχηθμό των δράκων, ακούστηκε στεντόρεια και ηρωική. Όμως αυτό δεν άλλαξε τίποτα, και ο Βράχος, μην αντέχοντας άλλο, ξέσπασε σε βροντερά γέλια.

“Αλήθεια τώρα;” του φώναξε νευριασμένη η κοπέλα. “Με τον πόνο μου παίζεις;” Αν δεν κρυφτώ στη σπηλιά θα με κάνουν σουβλάκι οι εχθροί μου κι εσύ γελάς; Χαίρομαι που σε διασκεδάζω, αλλά θα το εκτιμούσα περισσότερο αν έβαζες ένα χεράκι να γλιτώσω τη ζωή μου”. Ο Βράχος το έβρισκε όντως πολύ διασκεδαστικό όλο αυτό αλλά ήταν ένας βράχος με ενσυναίσθηση, και καταλάβαινε ότι το είχε παρατραβήξει. “Εντάξει, εντάξει, μη φωνάζεις”, της είπε με την πιο καταπραϋντική φωνή που μπορούσε να βγάλει. “Το κλειδί είναι ένα αίνιγμα. Αν βρεις τη λύση θα είναι μεγάλη μου χαρά να σε αφήσω να περάσεις. Λοιπόν, έτοιμη;”

Η Hero άρχισε να ιδρώνει, οι παλάμες της είχαν γίνει μούσκεμα. Αν την έφταναν τώρα οι εχθροί της αποκλείεται να μπορούσε να τους ρίξει με το τόξο. Ένας λόγος παραπάνω για να βιάζεται. “Ετοιμη, ξέτοιμη, λέγε γιατί χανόμαστε”. “Ωραία, λοιπόν, ορίστε: Τι είναι αυτό που ταξιδεύει σε όλο τον κόσμο αλλά μένει πάντα σε μια γωνία;”

Ο Βράχος κατάλαβε ότι θα είχαν πρόβλημα. Η κοπέλα έμενε ακίνητη. Δεν έξυσε το κεφάλι της, δεν έτριψε το σαγόνι της, δεν έκανε τέλος πάντων τίποτα από αυτά που έκαναν συνήθως οι επισκέπτες του όταν άκουγαν το αίνιγμα. Από αυτές τις κινήσεις καταλάβαινε ότι κατέβαλλαν προσπάθειες να βρουν τη λύση. Αυτή εδώ είχε χαμηλώσει το κεφάλι και έδειχνε παραιτημένη. Τόσο εύκολα θα το έβαζε κάτω; Ας προσπαθούσε τουλάχιστον και θα έκανε κι εκείνος ό,τι μπορούσε.

Ξαφνικά η Hero σήκωσε το κεφάλι και φώναξε με ενθουσιασμό: “Ένας χάρτης!” Οκεί, δεν ήταν και φωστήρας, αλλά ο Βράχος αρπάχτηκε από την ευκαιρία να τη βοηθήσει. “Πολύ καλή προσπάθεια, αλλά όχι. Σκέψου όλα τα στοιχεία του αινίγματος. Τι είναι αυτό που...” “Που ταξιδεύει σε όλο τον κόσμο...” “Αλλά...” “Αλλά μένει πάντα σε μια γωνία”. “Ταξιδεύει, ‘γωνία’. Έλα, σκέψου, δεν είναι τόσο δύσκολο”.

“Οποιος είναι έξω απ’ το χορό... Δοκίμασες ποτέ να είσαι από αυτήν την πλευρά;” Ο Βράχος τής έδωσε ένα δίκιο σ’ αυτό. Εκείνου του φαινόταν πολύ βατός ο ρόλος της αλλά δεν είχε βρεθεί ποτέ στη θέση της. Εξαρχής είχε τον ρόλο του φρουρού της σπηλιάς. Είχε τις δυσκολίες του κι αυτός, βρέξει-χιονίσει εκεί, ακίνητος, αλλά είχε τουλάχιστον μια σταθερότητα.

“Τέλος πάντων, άσε με να σκεφτώ”. Συνέχισε να σκέφτεται με τον ιδιαίτερό της τρόπο, που ο Βράχος δεν είχε ξαναδεί, και αυτή τη φορά σήκωσε το κεφάλι πιο αργά από την προηγούμενη. “Η τηλεόραση, η τηλεόραση είναι!” Η κοπέλα δεν είχε δει ποτέ τηλεόραση αλλά της είχαν μιλήσει οι γονείς της γι’ αυτήν. Ήξερε ότι μπορούσες να δεις εικόνες από όλο τον κόσμο μέσα της και γιατί να μην ήταν η θέση της σε κάποια γωνιά στην τελική;

Ένας αναστεναγμός ξέφυγε από τον Βράχο. Αυτό θα έπαιρνε πολύ περισσότερο από ό,τι υπολόγιζε. Οι εχθροί της κοπέλας όμως θα έφταναν από στιγμή σε στιγμή. Ήθελε πολύ να τη βοηθήσει. Αλλά δεν μπορούσε να παραβεί τους κανόνες. Δεν το είχε κάνει ποτέ.

Η Hero χαμήλωσε και πάλι το κεφάλι. Προσπαθούσε να σκεφτεί. Ήξερε ότι ο χρόνος της τελείωνε και ίσως αυτή να ήταν η τελευταία της ευκαιρία. Οι σφυγμοί της ανέβηκαν και πάλι, η καρδιά της σφιγγόταν. Όμως δεν μπορούσε να αφήσει την αγωνία της να την κυριεύσει. Θυμήθηκε ένα κόλπο που τής είχε μάθει ένας Ινδός γκουρού σε έναν άλλο κόσμο. Έκλεισε τα μάτια και άρχισε να μετράει αργά λέγοντας “ομμμμμ”. Σύντομα ένιωσε το μυαλό της να καθαρίζει λες και διαλύθηκε ένα σύννεφο και μπόρεσε να δει με διαύγεια τη λύση στο πρόβλημά της. Σήκωσε το κεφάλι με σιγουριά αυτή

τη φορά και απευθύνθηκε στον βράχο.

“Βράχε, ποια είναι η απάντηση στο αίνιγμα;” Ο Βράχος έβγαλε ένα επιφώνημα ενθουσιασμού. “Μπράβο, κορίτσι μου! Είσαι έξυπνη τελικά”. Εκτός από τη λύση του αινίγματος, αυτή ήταν η μόνη άλλη απάντηση που μπορούσε να οδηγήσει στο ίδιο αποτέλεσμα. “Λοιπόν, δεν μπορώ να σου πω αλλά μπορώ να σου δώσω την απάντηση. Για να ανοίξω όμως θα πρέπει να χρησιμοποιήσεις αυτό που θα σου δώσω με τον σωστό τρόπο”.

Η καρδιά της Hero βούλιαξε. Ήταν τόσο ευχαριστημένη με την έξυπνη ιδέα της, όμως τώρα φαινόταν ότι τίποτα δεν είχε τελειώσει. “Δώσε μου την απάντηση, λοιπόν” είπε ξεψυχισμένη και τότε εμφανίστηκαν μπροστά στα πόδια της δύο αντικείμενα. Το ένα της ήταν γνωστό ως μορφή, αλλά δεν είχε ξαναδεί ποτέ κάποιο από κοντά. Ήταν ένας λευκός φάκελος. Το άλλο το έβλεπε πρώτη φορά στη ζωή της. Ήταν ένα μικρό ορθογώνιο παραλληλόγραμμο χαρτάκι με οδοντωτό περίγραμμα και ένα κεφάλι τυπωμένο από τη μία πλευρά. “Τι υποτίθεται ότι πρέπει να κάνω με αυτό τώρα;”

Ο Βράχος ξερόβηξε με σημασία. “Ξέρεις, να το χρησιμοποιήσεις με τον σωστό τρόπο”. Δεν μπορούσε να κάνει τίποτε άλλο γι’ αυτήν. Της έδωσε την απάντηση στο πιάτο. Είχε ήδη υπερβεί κάθε όριο και έπρεπε να πάψει και να περιμένει από την κοπέλα να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων.

Εκείνη σήκωσε στα χέρια της τα δύο αντικείμενα για να τα περιεργαστεί καλύτερα. Όμως ήξερε ότι είχαν όλα τελειώσει. Ένας κοφτός ήχος, σαν οπλές αλόγου ακουγόταν ήδη, όλο και πιο κοντά. Όλο και πιο δυνατά. Άφησε τον φάκελο και το γραμματόσημο να πέσουν και έστριψε αργά προς τα πίσω. Ίσα που πρόλαβε να νιώσει τον πόνο στα δόντια της από το ανατριχιαστικό σύρσιμο του μετάλλου πάνω στο μέταλλο, και να δει την εκτυφλωτική αντανάκλαση του μεσημεριανού ήλιου πάνω στο σπαθί. Και μετά σκοτάδι.

Η Ηρώ έβγαλε με μια απότομη κίνηση τη VR μάσκα και την πέταξε εκνευρισμένη στο πάτωμα. Ήταν η τρίτη φορά που δοκίμαζε αυτό το επίπεδο αλλά κάθε φορά ο χρόνος τέλειωνε πριν καταφέρει να περάσει και το τελευταίο εμπόδιο. Αυτή τη φορά είχε φτάσει πιο κοντά από ποτέ. Θα μάθαινε από την Alexa τι ήταν εκείνο το περίεργο χαρτάκι που της έδωσε ο βράχος και αύριο θα τα κατάφερνε. Τώρα όμως έπρεπε να διαβάσει Οδύσσεια γιατί αύριο είχανε διαγώνισμα στα αρχαία.